

1. ד
2. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר – ע"ר

ע"י ב"כ עוה"ד נועה דיאמונד ואח'  
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר  
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים 97200  
טל': 02-6283555; פקס': 02-6276317

העותרות

- נ ג ד -

1. שר הפנים
2. ראש רשות האוכלוסין, ההגירה ומעברי הגבול
3. מנהלת לשכת מינהל האוכלוסין מזרח ירושלים
4. יו"ר ועדת ההשגה לזרים

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)  
רח' מח"ל 7, ת.ד. 49333 מעלות דפנה, ירושלים 97763  
טל': 02-5419555, פקס': 02-5419582

המשיבים

**טיעונים משלימים מטעם המשיבים**

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מתכבדים המשיבים להגיש טיעונים משלימים מטעמם. למותר לציין כי האמור להלן לא בא לגרוע מהאמור בכתב התשובה מטעם המשיבים.

1. עניינה של העתירה שבנדון, נוהל הטיפול בהפסקת הליך מדורג להסדרת מעמד לבני זוג של ישראלים כתוצאה מאלימות מצד בן הזוג הישראלי (להלן: **נוהל אלימות**). בהתקיים התנאים המנויים בנוהל, בן זוג של ישראלי, שקשר הנישואין שלו פקע בעקבות אירוע אלימות, יהיה זכאי להעברת בקשתו לקבלת מעמד להכרעתה של הועדה הבינמשרדית לעניינים הומניטריים (להלן: **הועדה הבינמשרדית או הועדה**). זו מכריעה בבקשה בהתאם למבחן זכאות העורך השוואה בין זיקותיו של מבקש המעמד לישראל, אל מול זיקותיו למדינת מוצאו.

2. העותרות מבקשות כי יינתן מעמד ארעי בישראל לנשים זרות קרבנות אלימות, שבקשתן עמדה בתנאי הסף הקבועים בנוהל, וזאת עד שתתקבל הכרעתה של הועדה בבקשה. לטענת העותרות, קרבנות אלימות שאינן מחזיקות ברישיון ישיבה כלשהו, שעזבו את בני זוגן

האלימים, מתקשות לעמוד על רגליהן באופן עצמאי ולפרנס את עצמן ואת ילדיהן בהעדר אשרת שהייה ועבודה בישראל.

3. ביום 10.5.12 הגישו המשיבים כתב תשובה מטעמם, במסגרתו טענו כי נוהל אלימות הינו נוהל מיטיב, החורג מהעיקרון לפיו מתן המעמד בישראל במסגרת איחוד משפחות, מותנה בקיומו של קשר זוגי. הנוהל מאפשר, מנסיבות מסוימות, מתן מעמד בישראל אף לאחר פקיעתו של הקשר הזוגי.

ואולם, עמידה בתנאי הסף שנקבעו בנוהל אלימות להעברת הבקשה למעמד להכרעתה של הועדה הבינמשרדית, אינה מזכה כשלעצמה במעמד בישראל. הועדה הבינמשרדית היא המוסמכת להחליט בסוגיית הזכאות למעמד, וזאת לאחר בחינת מבחני הזכאות שנקבעו לשם כך. לכן, אין מקום ליתן מעמד בישראל – ולו מעמד זמני – קודם שנבחנו מבחני הזכאות ע"י הגורם המוסמך לכך.

4. נזכיר, בהקשר זה, כי במקרה בו החזיק מבקש המעמד ברשיון בתוקף לישיבה בישראל עובר להגשת הבקשה להסדרת המעמד מכח נוהל אלימות, מוארך תוקפו של הרשיון עד קבלת החלטת יו"ר הועדה הבינמשרדית בעניינו של המבקש. היינו, עסקינן רק בבקשותיהם של מי שלא החזיקו ברשיון בתוקף, שלא נבחנו לגביהם מבחני מרכז חיים עובר להגשת הבקשה, וחמור מכך, הם שוהים למעשה בישראל באופן בלתי חוקי, ללא אשרה כדין. אף מטעם זה אין מקום למתן מעמד בישראל קודם קבלת החלטת הועדה הבינמשרדית בבקשה.

5. ודוק, המקרים בהם מבקש המעמד מכח נוהל אלימות אינו מחזיק באשרה כלשהי עובר להגשת הבקשה הינם מעטים ביותר. ברוב המקרים מחזיק מבקש המעמד באשרה עובר להגשת הבקשה, ותוקפה מוארך בהתאם לנוהל.

6. ביום 15.5.12 התקיים דיון בעתירה, בסופו ניתנה החלטה לפיה קיים קושי בהתמשכות הדיונים בפני הועדה הבינמשרדית שעה שהפונה הינו חסר מעמד. בעקבות החלטה זו הגישו המשיבים, ביום 4.6.12, הודעה מטעמם על הסכמתם, לפני משורת הדין, כי תינתן עדיפות בקביעת מועד הדיון בוועדה לקרבנות אלימות כאמור העומדות בתנאי נוהל אלימות. עדיפות זו הותנתה בקיומם של ילדים משותפים לבני הזוג ובהגשת כתב אישום נגד בן הזוג האלים. הטעמים לכך פורטו בהודעה.

7. בעקבות הודעה זו הגישו העותרות טיעונים בכתב, בהם ביקרו את הפגמים לדעתן בהסדר המוצע. המשיבים שקלו בכובד ראש את טענות העותרות. לאור טענות אלו מבקשים המשיבים לחדד את עמדתם, כמפורט להלן.

8. נוכח הקושי עליו מצביעות העותרות, בכל הנוגע להתמודדות של קרבנות אלימות ללא רישיון ישיבה עם תקופת הביניים שבין הגשת הבקשה למעמד ועד מתן הכרעתה של הועדה הבינמשרדית בבקשה, תינתן עדיפות מהמעלה הראשונה בטיפול בעניינן של קרבנות אלימות שאין בידיהן אשרה בתוקף, העומדות בתנאי הסף של נוהל אלימות. עדיפות זו לא תוגבל

בתנאים נוספים (שצוינו בהודעתנו הקודמת, קרי מקרים בהם לבני הזוג יש ילדים משותפים וכתב אישום הוגש נגד בן הזוג האלים).

9. העדיפות לטיפול בעניינין של קרבנות אלימות כאמור נפרשת על כל שלבי הטיפול בבקשה, החל בהכנת התיק בלשכה, עובר דרך הטיפול במטה הרשות עד החלטת ראש הדסק בדבר העלאת התיק לוועדה הבינמשרדית, וכלה בהעלאת התיק לדיון בוועדה במועד הקרוב ביותר הקבוע לאחר קבלת החלטת ראש הדסק.

10. הסדר זה יצמצם משמעותית את תקופת הטיפול בעניינין של מבקשות מעמד מכח נוהל אלימות שאינן מחזיקות באשרה. צמצום תקופת ההמתנה להחלטת הוועדה מהווה פתרון ראוי והולם לקשיים עימם מתמודדות מבקשות המעמד מכח נוהל אלימות עד קבלת החלטה בעניינין, ובמקביל מותיר את ההחלטה בדבר מתן מעמד בידי הוועדה הבינמשרדית, המוסמכת לכך.

11. יוער, כי ההשוואה שמבקשות העותרות לערוך בין ההסדר לגבי הטיפול בבקשות למעמד של קרבנות סחר בנשים לבין נוהל אלימות, אינה נכונה. נשים קרבנות סחר מהוות קבוצה ממוקדת ומצומצמת, שהטיפול בה נעשה בהתאם להחלטות בינלאומיות. מדובר בהליך שונה לחלוטין, בו לצורך חקירה ניתנת אשרה לתקופה קצובה ולאחר מכן לצורך עדות ו/או שיקום בטרם חזרה לארץ המוצא. במקרה של מבקשות מעמד מכח אלימות אין מדובר בהסדר זמני לתקופה קצובה, לצרכי מיצוי הדין הפלילי עם הנאשם או לצרכי שיקום, כי אם בבקשה למתן מעמד בישראל בהתאם למבחן מירב הזיקות. מעמד מסוג זה ניתן לאחר קבלת החלטת הוועדה הבינמשרדית בבקשה.

12. ראוי להדגיש, כי מקרים בהם מבקשת המעמד מכח נוהל אלימות אינה מחזיקה ברישיון ישיבה, הינם מעטים. על פי רוב, בן הזוג הזר, שעובר לפקיעת הקשר הזוגי היה מצוי באמצעו של ההליך המדורג להסדרת מעמד, מתזיק ברישיון ישיבה מסוג א/5 שקיבל במסגרת ההליך המדורג, לאחר שנבחנו המבחנים המזכים ברישיון זה. במקרה כזה מוארך תוקפו של הרישיון במשך הטיפול בבקשה. יוצא איפוא, כי על פי רוב, במקרה בו עומד המבקש בתנאי נוהל אלימות, ממילא מחזיק הוא ברישיון ישיבה.

13. כאמור בכתב התשובה, ההנחה המגולמת בנוהל אלימות היא כי היות מבקש המעמד קרבן אלימות, מהווה כשלעצמו עניין הומניטרי, אלא שלא כל מקרה הומניטרי מצדיק קבלת מעמד בישראל מניה וביה. עמדת העותרות מבקשת למעשה לדלג על שלב בחינת הבקשה ע"י הוועדה הבינמשרדית ולקבוע זכות אוטומטית לקבלת אשרה, ובכך למעשה לרוקן מתוכן את סמכות הוועדה.

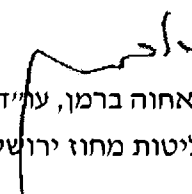
14. לא בכדי נקבע כי הוועדה הבינמשרדית היא שתדון בבקשות למעמד מטעמים הומניטריים. ראשית, ההרכב המגוון של הוועדה, המורכבת מנציגי מספר משרדים ממשלתיים מלבד רשות האוכלוסין, תורם לקבלת החלטות מתוך הסתכלות רחבה על מכלול של היבטים הנוגעים לעניין הנדון. שנית, העובדה כי הוועדה נחשפת למקרים רבים ושוניים – ולמעשה, לכלל

הבקשות למתן מעמד מטעמים הומניטריים – יוצרת "מומחיות" אצל הועדה בבחינת הטעמים ההומניטריים של הבקשה.

15. זו ואף זו: אין הצדקה להבחין בין קרבנות האלימות לכל מבקש מעמד אחר, ובפרט מבקש מעמד מטעמים הומניטריים. לצערנו, קיימת קשת רחבה ביותר של מקרים קשים, לא רק אלימות, הנידונים ע"י הועדה הבינמשרדית. אם נקבל את תביעת העותרות למתן מעמד זמני לקרבנות אלימות, לא יהיה מנוס מהחלת הסדר דומה על כלל מבקשי המעמד – וזאת כאמור, עוד קודם שנבחנה הבקשה ע"י הגוף המוסמך לכך.

16. נוכח כלל האמור, עמדתם של המשיבים נופלת בתוך מתחם הסבירות, ומאזנת כראוי בין האינטרס של קרבנות האלימות שאינן מחזיקות ברישיון לשקם את עצמן לאחר פקיעת הקשר הזוגי, לבין זכותה של המדינה להחליט מי יבוא בשעריה, וכיצד תיבחן זכאותו לקבלת מעמד.

17. אשר על כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לדחות את העתירה ולחייב את העותרות בהוצאות משפט ושכ"ט עו"ד.

  
אחיה ברמן, עו"ד  
סגנית בפרקליטות מחוז ירושלים (אזרחי)

היום: ג' אב, תשע"ב  
22 יולי, 2012